



Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@minedu.fi
lukiouudistus@minedu.fi

OKM/41/010/2017

Asia

Tehy ry:n lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Suomen hallituksen keväällä 2017 käynnistämän lukiouudistuksen tavoitteena on lisätä lukion vetovoimaa yleissivistävänä, korkeakouluihin jatko-opintokelpoisuuden antavana koulutusmuotona, vahvistaa koulutuksen laatua ja oppimistuloksia sekä sujuvoittaa siirtymistä toisen asteen opinnoista korkea-asteelle.

Tehy ry pitää hallituksen esitystä lukiokoulutuksen uudistamisesta pääsääntöisesti hyvänä. Haluamme kuitenkin huomioida lausuntomme keskeiseksi sisällöksi lukiouudistuksen vaikutukset koulutuksen pituuteen ja laajuuteen, koulutuksen oppisisältöihin, koulutuksen yhteistyövelvoitteisiin, opiskelun ohjaukseen sekä ylioppilastutkinnon uusimiseen.

Lausunnon keskeinen sisältö

Koulutuksen pituus ja laajuus

Tehy ry pitää hyvänä, että uudistuksen jälkeenkin lukiokoulutus säilyy yleissivistävänä toiseen asteen koulutuksena antaen opiskelijalle valmiudet aloittaa korkeakouluopinnot. Valmiuksia lisää lukioiden ja korkeakoulujen välisen yhteistyön kehittäminen. Nuorille järjestettävä kolmivuotinen lukiokoulutus on riittävän pitkä antamaan opiskelijalle valmiuksia jatko-opintoihin. Maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävän lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen merkitys tulee lisääntymään mm. globaalin pakolaisuuden ja yleisen työvoiman liikkuvuuden kasvaessa.

Lukiokoulutuksen opintojen laajuutta tullaan määrittelemään opintopisteillä entisen kurssimäärän sijasta. Tämä on oikea suuntaus, jotta lukion ja toisaalta ammatillisen koulutuksen osaamispisteiden vertailtavuus korkeakoulujen opintojen laajuutta määrittäviin opintopisteisiin helpottuu. Lukiokoulutuksen oppimäärä laajuus nuorille olisi ehdotuksen mukaan 150 opintopistettä ja aikuisille tarkoitetun oppimäärän laajuus 90 opintopistettä. *Tehy ry:n* mielestä lukiokoulutuksen erilaiset laajuudet nuorille ja aikuisille voivat aiheuttaa hämmennystä ja perusteet oppimäärien eroille tulisi paremmin määritellä. Malli nuorten ja aikuisten koulutuksen yhdistämisestä ammatillisessa koulutuksessa voisi olla toimiva myös lukiokoulutuksessa.

Koulutuksen oppisisällöt

Tehy ry:n mielestä on tärkeää, että lukiokoulutuksen oppiaineryhmien säätämisen lisäksi koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista, oppiaineista, opintojen rakenteesta ja opintojen laajuuksista tullaan säätämään tarkemmin valtioneuvoston erillisellä asetuksella. Asetussäädös varmistaa koulutuksen rakenteen yhdenmukaisuuden. Uudistuksessa koulutuksen järjestäjän päätösvaltaa lisätään siten, että



yksittäisten opintojaksojen laajuuksista järjestäjä voisi itse päättää. Tässä tulee huomioida, että paikalliset erot opintojaksojen laajuuksissa eivät kasva liian suuriksi.

Koulutuksen yhteistyövelvoitteet

Lukiokoulutuksen laatua parantaa uudistuksen edellyttämät uudet yhteistyövelvoitteet korkeakoulujen ja työ- ja elinkeinoelämän toimijoiden kanssa. Opiskelijan mahdollisuus valita opintosisältöjä esimerkiksi korkeakoulun järjestämästä opetuksesta on lähtökohdaltaan hyvä, vaikka saattaa alueellisesti asettaa opiskelijat eriarvoiseen asemaan saatavuuden vaihdellessa. Virtuaaliset opintokokonaisuudet voivat tässä yhteydessä korvata saatavuusongelmia. On hyvä, että sosiaali- ja terveysalasta kiinnostunut opiskelija voisi osallistua soveltuvien osien jo lukiokoulutuksessa esimerkiksi alueen ammattikorkeakoulun tarjoamiin sosiaali- ja terveysalan opintoihin.

Opiskelun ohjaus

Opiskelijan ohjaukseen liittyvä uudistus, jossa opiskelijalla olisi oikeus saada ohjausta muihin opintoihin hakeutumisessa, on tärkeä syrjäytymisen ehkäisy keino. Samaa tavoitetta tukee lukion oppimäärän suorittaneen henkilön mahdollisuus saada ohjausta jatko-opintoihin hakeutumisessa, jos hän on jäänyt jatko-opintojen ulkopuolelle lukion suorittamisen jälkeisen vuoden aikana. Erilaisten kielellisten tai muiden oppimisvaikeuksien vuoksi opiskelijalla olisi oikeus saada erityisopetusta tai muuta oppimisen tukea yksilöllisesti. *Tehy ry* pitää tärkeänä, että erityistuen tarvetta arvioidaan riittävän säännöllisesti lukiokoulutuksen aikana. Ohjaustuen lisääminen lukiokoulutuksessa edellyttää myös koulutuksen järjestäjältä riittävää panostusta pätevään henkilöstöön.

Ylioppilastutkinnon uusiminen

Esityksen mukaan ylioppilastutkinnon kokeiden uusimiskertoja koskevasta rajoituksesta luovuttaisiin. Uudistus liittyy osaksi korkeakoulujen valintojen uudistamista, jossa ylioppilastodistuksen painoarvo valinnoissa lisääntyy. Tästä näkökulmasta on hyvä, että uusimiskertojen rajoituksen poistaminen lisää niiden hakijoiden mahdollisuutta päästä haluamaansa korkeakoulutukseen, jotka aiemmin ovat syystä tai toisesta epäonnistuneet ylioppilaskokeessa. Toisaalta *Tehy ry* pitää edelleen tärkeänä, että sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksessa säilyy todistusvalinnan lisäksi soveltuvuuskoeevalinta, koska sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun laatu edellyttää aina potilasturvallisuuden varmistamista.

Tämän lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet myös *Tehy ry:n* yhteistyöjäsenjärjestöt.

Helsinki 1.3.2018


Millariikka Rytönen
puheenjohtaja
Tehy ry


Kirsi Sillanpää
johtaja
Tehy ry

Asiantuntija
Juha Kurtti
tutkimuspäällikkö
Tehy ry
juha.kurtti@tehy.fi
p. 0505869460